א) קדים אתי סיהרא תלתא יומי השתא נמי קא קדים אתי תרי יומי כדאמר רב משרשיא כגון שהיתה שנה מעוברת הכא נמי[א] כגון שהיתה שנה שלפניה מעוברת ב) ועיבור שנה חודש דל ירחא מליא בהדי ירחא חסירא ואכתי חד יומא לא אדעתייהו דאינשי עולא אמר לא נראה לחכמים לחסר יתר על שמונה ומאי טעמא קאמר מה טעם אין פוחתים מארבעה חדשים המעוברים בשנה משום ב)דלא נראה לחכמים לחסר יתר על שמונה מאי שנא תשעה דלא דאם כן ג) מייתרא סיהרא תלתא יומי השתא נמי קא מייתרא תרי יומי כדאמר רב משרשיא כגון שהיתה שנה מעוברת הכא נמי ד) כגון שהיתה שנה שלפניה מעוברת ה) דל ירחא חסירא בהדי ירחא מליא ואכתי איכא חד יומא סברי איתחוויי איתחוו ואנן לאו אדעתין

במאי

רש"י

ו) **קדים [אתי] סיהרא.** מלאת ג' ימים קודם ראש השנה שהמולד ביום ד' וראש השנה בשבת ומרנני עלמא בתר רבנן למימר כל מה דבעו עבדי: **כדאמר רב משרשיא.** לקמן א) גבי עצרת כגון שהיתה שנה מעוברת הכא נמי כגון שהיתה שנה שלפניה מעוברת ז): **עיבור שנה חדש.** ח) וכידוע לעשות חדש של תוספת השנה בין מלא ובין חסר ט) ואת עיבור של שנה של ב) אשתקד עשינו חסר ונמצא שהקדמנו תשרי שעבר לפני מולדו כמדת חסרון חדש אחד לפיכך אנו יכולין לאחר תשרי זה כמדת מילוי חדש אחד כדקאמר דל ירחא מליא בהדי חסירא: י) **ואכתי חד יומא.** ואע"ג דיומא ופלגא היא חד יומא קרי ליה. והוא הדין נמי אם היתה יא) זו מעוברת הוה מצי נמי לתרוצי דנראה לעבר שמונה חדשים והאי דנקט שנה שלפניה משום דלא מיתוקמא מתני' בשנה מעוברת דקתני אין פוחתין מד' חדשים מעוברין הא בארבעה מעוברים סגי ואי במעוברת פשו להו ט' חסירין ובין לרב הונא בין לעולא אפילו שמונה חסירין ליכא לאוקמא אלא במעוברת אבל תשעה לא בפשוטה ולא במעוברת כדלקמן יב): **לא אדעתייהו דאינשי.** אחד יומא לא תמהי ולא מרנני: **מייתרא סיהרא.** עתיקא שלש יומי יג) אחר ראש השנה דסדר תולדות החדשים למולד הלבנה אחד מלא ואחד חסר כדפרישית ג) וכי עבדת תלתא חסירין טפי מקדמת ליה לראש השנה ג' יומי: **שהיתה שנה שלפניה.** של אשתקד מעוברת וחדש העיבור שלשים יום ולמנין הלבנה לא הוי אלא כ"ט ופלגא אשתכח דמאחרת לראש השנה פלגא יומא והשתא לא קדים יד) לראש השנה אלא יומא ופלגא וכיון דלא הוו ב' שלימים חד קא חשיב ליה והיינו דקא פריך ואכתי איכא חד יומא: **איתחוויי איתחוו.** לבנה לב"ד ואנן הוא דלאו אדעתין למימסר נפשין ולמימזייה הילכך לא מרנני:

במאי

תוספות

מאי שנא תשעה דלא. דאם כן מקדים סיהרא ג' ימים שאם מולד תשרי בתחילת ליל שבת מולד תשרי הבא ביום ד' ח' שעות וכי עבדינן אחד מלא ואחד חסר נקבע ר"ה בד' וכשאנו עושים תשעה מלאים הרי הקביעות מתאחר שלשה ימים ונדחה ר"ה מיום המולד שלשה ימים שהקיבוע יהיה ביום שבת ד)ומיום ארבע היה המולד השתא נמי קדים תרי יומי שמאחר הקיבוע שני ימים למולד יום ד' ויום ה' וביום ו' יהיה הקיבוע והרי דמקדים תרי יומי דמיום ד' תהיה נראה לבנה החדשה וקשה טו)ה)לרש"י לישני דמשכחת דלא מקדים שני ימים כגון למולד קיבוע שעבר היה ביום ד' ו)דשית שעי מיכסי סיהרא ולא תראה עד ז)למחר ביום ה' דלא מקדים רק חד ח)יומא דבהכי מיתוקמא לפי התירוץ דאין המולד נראה ביומו משום דמיכסי סיהרא שית שעי כך פי' בקונטרס דפירש הכא נמי כגון שהיתה שנה מעוברת ועיבור שנה חדש ושדי ה' כ"א תקפ"ט ותמצא מולד תשרי ביום ה' כ"א שעה ושית שעי מיכסי סיהרא תמצא שלא תראה הלבנה עד ליל ששה (ועיבור שנה חדש) ואין מאחר קיבוע של שנה זו משל אשתקד בשביל העיבור רק ה' ימים ואולי ג' מלאים היה הקיבוע ביום ה' טו)ובשביל ט)(ה') מלאים יתירים על אחד מלא ואחד חסר מתאחר הקיבוע יום חמישי ויום ששי ויקבע ביום שביעי כמו אשתקד והשתא לא קדמה ראיית הלבנה לקיבוע אלא יום אחד ופי' בקונטרס ואע"ג דזימנין דאיכא י)כגון אם היה המולד דאשתקד בערב שבת בשמונה עשר ויקבע בשבת וכי שדית ה' כ"א תקפ"ט תמצא המולד ביום ה' י"ד ונראית הלבנה בו ביום ועתה קבעו בשבת דהא שמונה מלאים עבדת והשתא קדים תרי יומי לאו פירכא היא דלאן בהכי מוקמינן בדלא קדים אלא חד יומא ועוד קשה כ)לו השתא דקאמר הש"ס מקדים תרי יומי משמע דלעולם לא אירע כן והשתא אנו דוחים בו מולד הכא בגטר"ד ויקבע ביום ה' ואיכא תרי יומי וליכא למימר דהשתא לא איכפת לן מידי דמכמה דברים אין מנהג שוה למה שהיה בימי האמוראים דבימיהם לא היו דוחין יום אחד מפני ערבה כאשר אנו דוחים דהא ליתא דהא רש"י פי' ומירץ ל) דלכך לא דחו השתא יום ז' לקיים מצות שופר משום דא"כ זימנין דאשכחן דמקדים תרי יומי דאירע המולד בה"ח ונדחה גם למחר משום תרי מ)שבי ואי דחינו ליה גם ביום ז' עד יום א' אשכחא דמקדים תרי יומי יח)והשתא נמי דייקינן נ)ומירץ רש"י דלכך אין אנו תופסין גטר"ד להקדים תרי יומי דלגבי בבל מיכסי סיהרא י"ח מקודמא (ושית מעתיקא) כדאי' סוף פ' קמא דר"ה (דף כ:) ולא הוי מקדים תרי יומי הואיל ולא לבל נראית כאותו יום עד למחר ומ"מ א"כ מאי קשיא ליה ס)(תרי) נמי מקדים תרי יומי הלא כשהמולד לאשתקד בתחילת ליל שבת יט)האידנא כד' ח' שעי וליכא הקדמה ב' יומי וי"ל דמשמע ליה דהמולד דאשתקד היה ביום ו' י"ח או למטה דומיא דרישא דאין פוחתין מד' חדשים מעוברין ומ' חסירים דבכך תתפרש לרב הונא וכן מפרש לה לעולא כסמוך ולא משכחת פירושו של עולא דח' חסירים עבדינן רק בכהאי גוונא שמולד דאשתקד היה מיום שלפני הקיבוע הילכך משמע ליה לרב הונא דסיפא נמי מיירי בהכי שהמולד דאשתקד קדם ליום הקיבוע כו' ע)י"ח הילכך האידנא המולד ביום ארבעה כ' שעות דכי נמי מיכסי שמונה עשר שעות תראה ביום רביעי ונימא השתא להא מאי לא שני דאשתקד היה המולד בו' י' שעות דמשמע ליה דומיא דסיפא דהמולד ביום שלפני הקיבוע ואם תאמר למאי דפרשינן דלא תפסין למקדים סיהרא אם לא קדם י"ח שעה מאי קאמר בתחילת הסוגיא השתא קדים תרי יומי כי עבדינן שני מלאים יתירים על כסדרן ומאי קאמר הלא יכול להיות דבשני מלאים היה המולד לתשעה שעות דכל אותו יום לא תראה לבני בבל וי"ל דפריך מקדים תרי יומי היכא מיהא דלאשתקד אירע המולד ביום שלפני הקיבוע כ) [ביום ו' שעה דהאידנא יארע ביום הקיבוע דכי נמי תתכסה י"ח תראה אחר כך.כא) רש"י: **הכא** נמי כגון שהיתה שנה שלפניה מעוברת. כלומר שנה קיימינן והוה ליה למימר דהשנה מעוברת ולכן עבדינן פ)בח' מלאים כב) כי הכא נמי כגון שהיתה שנה שלפניה מעוברת פירוש שנה זו שעשינו בה ח' מלאים ואם לא היה העיבור אם אשתקד היה הקיבוע והמולד בשבת יהיה הקיבוע השנה זו אם יהיו כסדרן ביום רביעי (שהוא המולד) וכשמוסיפין ל)מלאים יתאחר עוד יום אחד עד יום שביעי [אבל ק)בעיבור] המולד אירע ביום ה' כ"א שעות ולא נראה עד יום ששי הרי דלא מקדים רק חד יומא: **מחד** יומא לא אדעתא דאינשי. משמע דעבדי השתא ח' מלאין היכא דליכא מקדים רק מחד יומא וקשה האידנא דלא דוחים גטר"ד משום דבשנה הבאה יהיה בו' י"ח ויקבע ביום שני וליכא ששה ימים ונעשה ר)שני מלאים ואכתי ליכא אלא חד יומא ונ"ל דלא רצו לתקן אותם שסדרו לנו עיבורים וקביעות שיאריכו בשום פעם השנה יותר מז' מלאים: **מאי** כג)טעמא שלש חסירים דלא. דאם כן מייתרא סיהרא ג' יומי דכסדרן יארע הקיבוע ביום המולד ביום ד' ובשביל ג' חסירים נראה תמתא שלש יומי ויקבע ביום א' כד)תרי נמי מייתרא ש)ב' יומי ויהיה הקיבוע ביום שני: **כגון** שהיתה שנה שלפניה מעוברת. ועיבור שנה שלשים ונמצא הקיבוע היה ראוי להיות ביום שני ובשביל הח' חסירים כה)יתאחר עתה בשביל חדש העיבור שהוא מלשים יום שני ימים יותר ויהיה ביום רביעי והמולד יהיה בחמישי כ"א שעות והיינו הא דפריך אכתי איכא חד יומא ואי קשיא תרי יומי נמי איכא דשית שעי מיכסי ולא תראה עד יום ששי תשובה לדבר דמיירי דאשתקד היה המולד כו) ת)ה' שעי ביום שלפני הקיבוע דכי תשים ה' כ"א תקפ"ט יהיה המולד כז) א)(ט' שעי) מיום ויכולה לראות ביום ה' לבני ארץ ישראל ואין זה מקדים רק חד יומא אבל ודאי אם אשתקד היה המולד בתחלת השבת שהשנה יהיה ביום ה' כ"א שעות ולא תראה באותו יום או לא נעשה ח' חסירים דא"כ מייתר סיהרא שני יומי ומ"מ ונהי דלרב הונא דסיפא קאמר ב) לא נראה לעבר יתר על ח' הא ח' עבדינן ולא ג) משכחינן אלא בשנה מעוברת והיכא דלא נראית כלל ביום ה' עד יום ו' ארישא דמתני' אין פוחתין מארבעה חדשים מעוברים וקוק הוא לפרש כעולא משום דאין מחסרין יותר ממ' הא מח' הא שמונה עבדינן והיינו היכא דנראית ביום ה' עצמו דלאשתקד קודם המולד לקיבוע א"כ הוי לגלדין י"ל דתנא דמתני' נחת לאורויי לן כל מה שיכולין אנו לעשות החדשים מכסדרן תנא כרישא דשמונה חסירים עבדינן אם אשתקד קודם המולד לקיבוע וכסיפא תנא דח' מלאים עבדינן אם לא קדם אשתקד מולד ליום קיבועו ולמאי דפרישית לעיל מיתוקמא רישא וסיפא בחד גוונא:

שני

מסורת הש"ס

א) [ע"ב], ב) [ר"ה כ:], ג) [לעיל ח: ד"ה ולא קן], ד) וביום ארבע היה המולד הש"ד ולא"כ מכ"ד השתא נמי כו' כנ"ל. נ"ק, ה) נ"א לרי"י נ"ק, ו) נ"א י"ח שעי. ז) נ"א לעיל ה', ח) נ"א יומא דאין המולד נראה משום כו' שפי דבהכי מתוקמא לפי התירוץ לכך פי' כו' כנ"ל, ט) נ"ל כ' [וגי' נ"ק ובשביל המלאים], י) נ"ל ע"ו, כ) נ"א לרי"י דקאמר הש"ס השתא נמי מקדים וכו'. ל) [נ"ק מח"ן], מ) ר"ל משום ירקא ומתיא, נ) נ"א אפילו לרש"י י"ל דלכך, ס) נ"א השתא, ע) נ"א י"ח או למטה דומיא דרישא, פ) נירפת נ"ק עבדינן כה ח' ולאפשר כי קאמר ה"נ כו', צ) נ"א ונולד העיבור יתאחר [גי' נ"ק כי מלאים יתאחר], ק) נ"א מסום העיבור, ר) נ"א שמונה, ש) נ"א ג' [ול"ק כי שעשות הוא], ת) נ"א י"ח, א) רש"ק ה' שעי וע"ש, ב) [דקאמר נ"ק], ג) [לא נ"ק].

שיטה מקובצת

א) קדים ואתי סיהרא תרי יומי. גליון הקשה הר"ר אלחנן דזמנין דמשכחת לה באמצע השנה דקדים ואתי סיהרא טפי מתרי יומי כגון שבאותה שנה היו ח' מלאים וד' חסרים וחודש אלול לעולם כן החסרין דאמרינן בר"ה מימות עזרא ואילך לא מצינו אלול מעובר נמצא שעד אלול היו ח' מלאים וג' חסרים אוקי שלשה מלאים לבהדי ג' חסרים ואשתייר ה' מלאים וקדים ואתי סיהרא תרי יומין ופלגא ויש לומר דהכל תולין עיניהן בקביעות דר"ה אבל בשאר דברים לא מרגישין אינשי כולי האי ואחר שיחסרו אלול יבא ר"ה על מכונו. תוס' הרא"ש ז"ל: כדאמר רב משרשיא כו' גליון הקשה הר"ר אלחנן אמאי לא מוקי לה אף בשנה פשוטה כגון שהיתה [שנה] שלפניה שבעה חסרים וחמשה מלאים ובשנה זו ח' מלאים אוקי תרי מלאים בהדי תרי חסרים דאשתקד שרבו על המלאים וישאר ששה מלאים וד' חסרים והשתא ניחא נמי דליכא אלא חד יומי ולא לקשי מה שהקשה רש"י ז"ל דאיכא יומא ופלגא וי"ל דלא בעי לאוקמי אלא לפי רוב השנים אחד מלא ואחר חסר ועוד הקשה אמאי אמרינן במתני' דלא נראה לעבר יותר על שמנה הא אשכחן לה שיכולין לעבר תשעה כגון שהיה בשנה שלפניה שמנה חסרים וארבע מלאים ואז יכולין לעבר תשעה חדשים ואוקי ד' מלאים לבהדי ארבע חסרים דאשתקד שרבו על המלאים וישארו בשנה זו ה' מלאים לבהדי ג' חסרים ונמצא דלא קדים סיהרא אלא חד יומא דוקא וי"ל דאי אפשר לעשותם כן דלא עשו אשתקד ח' חסרים אם לא שעשו לתקן לכל הפחות מילוי (היתה) [שהיתה] בשנה שעברה וי"ל דלעולם אין לעשות ג' מלאים יתר על החסרון אפילו לתקן החסרון שנה שעברה משום דלא ידעי דמשום תקון שנה שעברו עשו ואתו למעבד כ' אפילו בשלא רבו החסרון בשנה שלפניה אבל בשיש עיבור לפניה לא אתי למטעי דהכל יודעים דבשביל חדש העיבור עשו כן א) ורבי שעשה ט' חסרין משום מלאים דאשתקד אף שהיתה שנה שלפניה פשוטה שאני התם כיון דאחר מן החסרים היתה תחת חדש העיבור של אותה שנה ולא נשארו כי אם שנים חסרים מילוי היתר של שנה שעברה: ב) ועיבור שנה חדש. כלומר וכגון שעשו חדש של עביר של כ"ט יום וחשיב סדר החדשים ח' מלאים וה' חסרים תמצא קביעות ר"ה ביום השבת כמו אישתקד והשתא לא קדמיה ראיית הלבנה למולד השנה אלא יום אחד והיינו דקא פריך דל ירחא מלא בהדי ירחא חסירא ואכתי איכא חד יומא ואע"ג דזימנין איכא טפי כגון דהוי מולד דאשתקד בע"ש בי"ח שעות ונקבע ר"ה בשבת וכי שדית הכ"א תקפ"ט הוי מולד השתא ביום ה' בט"ו תקפ"ט ונראית בו ביום ואתה קבעי בשבת דהא שמנה מעוברות עבדית והשתא קדים תרי יומי לאו פירכא היא דאנן בהכי מוקמינן למתני' בדלא קדים אלא חד יומא. לשון רש"י בכת"י: ועבור שנה חדש. הקשה מורי הרמ"ר בלא שנה מעוברת ה"מ לשנויי דנמצא ח' מלאים ולא קדים סיהרא חדתא אלא חד יומא וכגון שהיה מולד של אשתקד בי' שעות ביום ד' ונקבע ר"ה בו ביום שדי ד"ח תתע"ו על ד' ימים ונמצא מולד של ר"ה זו בי"ח תתע"ו ולא נראית הלבנה עד הלילה דשית שעי מיכסא סיהרא וכי עבדת ח' מלאים יהיה קביעת ר"ה ביום ו' וא"כ לא תקדים ראיית הלבנה לקביעת ר"ה רק יום א' וכה"ג הוצרך לתרץ לפי שיטת התלמוד כדפי' ותירץ דהוצרכנו לאוקמי כגון שהמולד בוי"ח דהיינו בער"ה שהרי רב הונא הוצרך לתרץ רישא דמתני' דאין פוחתין והוא צריך לפרש כן כדאפרש ואע"ג דלפי תירוץ התלמוד פירש"י דלא מצינו לאוקמי בהכי שהיה המולד של אשתקד בער"ה דא"כ תקדים תרי יומי ראיית הלבנה לקביעת ר"ה הבאה אמר מורי דלא נאמר שיטה זו אלא נוקי כולה שמעתתא בהכי שיהיה המולד דאשתקד בער"ה בוי"ח ומה שהקשה רש"י דזימנין דאיכא טפי כו' י"ל דלא הקפיד התלמוד אלא שהיא נראית לכל בפומבי כדאיתא בר"ה ואם יארע המולד מו' שעות ולמעלה דליכא תו חמני סרי שעי עד הלילה אפילו לא נקבע ר"ה עד יום ג' לא חשבינן ליה קדים סיהרא תרי יומי מאחר שאינ' נראית ביום המולד לכל וכן אנו צריכין לומר ע"כ שהרי האידנא כשאירע מולד של תשרי שלפני פשוטה בגטר"ד אנו עושים הקביעות ביום ה' אע"ג דקדים סיהרא תרי יומי ואין לומר דאין חוששין עתה לקידום סיהרא שהרי בכמה דברים אנו משנים המנהג שהיה בימי אמוראים בזה ודאי אנו מקפידים שהרי הקשה רש"י על מנהג שלנו שאנו דוחים בשביל שלא יבא שביעי של ערבה בשבת שאינו אלא דרבנן ודחיית שופר דאורייתא אין אנו דוחין ויש כתרצים דברי תורה אין צריכין חיזוק ודרבנן צריכין חיזוק ודוחק ונראה דלכך אין אנו דוחין מפני שופר דא"כ דזימנין דקדים סיהרא תרי יומי כגון אם יארע המולד בוי"ח שאין ר"ה נקבע ביום ה' מפני מולד זקן ולא ביום ו' משום תרי שבי בהדי הדדי ואי דחינן נמי יום שבת מקדים סיהרא תרי יומי אלמא קפדינן האידנא בהכי וא"כ אם יארע המולד בגטר"ד היאך אנו דוחין הקביעות עד יום ה' אלא ודאי כיון דאין הלבנה נראית ביום ג' לבני בבל דלדידהו מכסי סיהרא חדתא י"ח שעי לא חשבינן ליה בקדים סיהרא תרי יומי. תוס': ג) מיתרת סיהרא. סיהרא חדתא מתאחר וחבירו אי אתייתחותא ל"א מיתרא סיהרא עתיקא כלומר [illegible]

עין משפט נר מצוה

טז א מיי' פ"ח מהלכות קדוש החדש הל' ח:
יז ב מיי' שם הלכה ו:

◆

רבינו גרשום

קדים ואתי סיהרא. מולד לבנה של תשרי [מקדים לבוא] ג' ימים קודם ר"ה. כיצד דלעולם אין חודשה של לבנה פחותה מכ"ט יום ומחצה ותשצ"ג חלקים וכי עבדינן לחדשים חד מכ"ט וחד מל' נשורה המולד לעולם לב' חדשים דשקיל האי חצי יום דל' ושדי ליה לההוא דכ"ט וכי הוו כולהו כסדרן אתי מולד תשרי בזמנו בר"ה ואי עבדי ט' מליאין פיישין ו' חצאי ימים ג' יומין דליכא למישדינהו בלפי חסירין ואתי מולד [תשרי] ג' ימים קודם ר"ה: השתא נמי. כי [הוון] ח' מליאין הוו ד' מליאין יותר מחסירין וקדים [נמי] תרי יומי: כדאמר רב משרשיא. לקמן גבי עצרת כגון שהיתה [שנה] מעוברת כו' ועיבור שנה שעברה כ"ט יום דל מהני ד' מלאין חד מלא לבהדי ההוא חסר והיינו חודש העבור (חודש עיבור חסר): אכתי איכא חד יומא. שלם ועוד יותר [מקדים ואתי סהרא חד יומא] חד יומא לאו ארעתייהו דאינשי. הואיל ולאלתר שנראה [הירח] מתכסה ואינהו לאו אדעתייהו דאכתי לא הוי מולד: [ואי עברינן ט' חסירין] מיתרא סיהרא תלתא יומי. שג' ימים של ו' חסירין שנחסר מימי הלבנה שלהן ישהה המולד לבוא מאחר ר"ה ג' ימים: השתא נמי. כי הוו ח' חסירין מייתרא תרי יומי משום הני ד' חסירין דהוו טפי מן מליאין: עיבור שנה שלשים טול עתה מילוי של חדש עיבור ותן לאחד מן החסירים אכתי איכא חד יומא דחיסרון ומיתרא סיהרא סברי כו':

◆

שיטה מקובצת (המשך)

ולא מיתרת סיהרא אלא חד יומא וא"ת והלא לא נראית ביום ה' עד ליל ו' דמכסי סיהרא שית שעי תשובה לדבר דמוקמינן לה שהמולד חל אשתקד בוי"ח והקביעות ביום השבת שדי הכ"א תקפ"ט על וי"ח ותמצא המולד של שנה זו ביום ה' בט"ו שעות ותקפ"ט חלקים ויהיה נראית לבני א"י ביום ה' ובכה"ג קאמר דעבדינן ח' חסרים. תוס': פ) מעוברת ועיבור שנה שלשים דל: ו) ז"ל רש"י במהדורא קמא וקא פריך השתא נמי כי עבדינן ליה ח' מעוברין תקדים ואתי לבנה תרי יומי פה דלא מוקמי ארבע' חדשים החסרים נגד ח' חדשים מעוברים ונשתיירו ד' חדשים מלאים דבכל ירחא איכא פלגא דיומי טפי שאין חדשה של לבנה פחות מכ"ט יום וחצי נמצא דמייתרי לארבע' חדשים תרי יומי וקביעות דר"ה הוי בו' בשבת דהיינו תרי יומי דקדים מולדה של לבנה שאל להיות בח' שעות ביום ד' ומרנני עלמא: כדאמר רב משרשיא. לקמן גבי עצרת כגון שהיתה שנה מעוברת ה"נ כגון שהיתה שנה שלפניה של אשתקד מעוברת דשנה של תשרי המאוחר אחר המולד דהיינו אותה שנה שעשינו בה ח' מלאים היתה מעוברת וקרי לה אשתקד דניסן ר"ה לחדשים וקודם ניסן עשינו שני אדרים ותשרי הבא הוי ר"ה ותשרי הכ"א תקפ"ט שיש בין מולד למולד בשנה מעוברת תמצא מולד תשרי יום ה' בשבת בכ"א שעות ותקפ"ט חלקים ולא נראה הלבנה עד ליל ששי דמכסיא הני תלת שעי של יום ועבור השנה חדש העבור ב) כ"ט יום וחצי וקא מדחי לקמיה קביעות ר"ה יומא ופלגא וחשוב סדר י"ג חדשים ח' מלאים וה' חסרים תמצא קביעות ר"ה כמו אשתקד ואוקי ה' חסרים בהדי ה' מלאים ונשתיירו ג' מלאים ואיכא בכל חדש פלגא יומא טפי על סדרי החדשים דהיינו יום וחצי דקדים מולד הלבנה לקביעות ר"ה והאי חצי יום לא חשיב ליה דהא קבעי ר"ה בשבת והלבנה נראית בששי בשבת והשתא לא קדמי ראייתה לר"ה אלא יום אחד והיינו דקא פריך דל ירחא מליא לבהדי ירחא חסירא כלומר אוקי ה' מלאים לבהדי ה' החסרים ואכתי חד יומא כדפרישנן ואע"ג דפלגא יומא איכא טפי לא חשיב ליה כיון דקביעות דר"ה בתחילת היום: וא"כ דעברינן (ח') [ט'] חסרים הוי ליה ג' חסרים כנגד ג' מלאים מן ששה חסרים מחסרין שלשה ימים מכל חדש חצי יום נמצא שלבנה ישנה נכנסת בתוך החדשה שלשה ימים דמקדמינן ועבדינן ר"ה ג' ימים (מכל חדש חצי יום) קודם מולד הלבנה דלא נראית הלבנה עד בארבע בשבת בח' שעות ותתצ"ו וקבעינן ר"ה ג' ימים קודם ומרננין עלמא בתר רבנן: שהיתה שנה שלפניה. של אשתקד מעוברת וחדש העיבור מלא משלשים יום ולמנין הלבנה לא הוי אלא כ"ט יום וחצי ושדי האי פלגא יומי לחד מהני חדשים חסרים לשויה בסדר החדשים ואשתכח דלא קדמינן לר"ה למולד הלבנה אלא יום וחצי דאוקי ה' חסרים בהדי ה' מלאים ואשתיירו ג' חדשים חסרים דבצרינן להו מאורחייהו פלגא דיומא מכל ירחא דהיינו יומא ופלגא דקדים ר"ה לראיית הלבנה וכיון דלא הוי תרי שלמים חד קחשיב ליה והיינו דקפריך איכא חד יומא וקשיא לי דכי דייקינן כה"ג כדפרישינן לעיל איכא למפרך אכתי תרי יומי [איכא] שדי הכ"א תקפ"ט על מולד לבנה של אשתקד דאיתרמי בתחילת ליל שבת ונמצא מולד זה בחמישי בכ"א שעות והלבנה לא נראית עד ליל ששי בשבת ומתכסי שית שעי ובסידור החדשים ה' מלאים וה' חסרים אתרמי ר"ה ביום ארבע אתחזי הלבנה כו' (לא כתבתי יותר כי הספר היה מוטעה) [הוא לשון הרב"א]: ו) מעוברת שנה שלפני תשרי זה המאוחר אחר המולד דהיינו אותה שעשינו בה שמנה מלאים והשמינית מעוברת ושדי הכ"א תקפ"ט ה' ימים כ"א שעות תקפ"ט חלקים שיש בין מולד למולד בשנה מעוברת ותמצא מולד תשרי ביום ה' כ"א שעה ושית שעי מכסי סיהרא חדתא נמצא שלא תראה הלבנה עד ליל ששי בשבת: ח) חדש. כלומר בידינו: ט) ואם עבור שנה של אשתקד עשינו חסר נמצא שהקדמנו: י) מה"ר ופריך ואכתי איכא חד: יא) היתה שנה זו: יב) כדלקמן גליון וא"ת והא אמרינן לקמן דרבי עשה תשעה חסרים בשנת עיבור וי"ל דרבי עשה כדי לתקן שנה שעברה אבל אם היתה שנה שעברה כתקנה לא עבדינן תשעה חסרים דקדים ואתי סיהרא תרי יומי ופלגא. הרא"ש ז"ל: יג) יומי תראה הלבנה ישנה אחר ראש השנה ג' ימים דסדר: יד) קדים ראש אות ל' נמחק: טו) וקשה לרי"י תיבת לרש"י נמחק: טז) ה' שדי המלאים תיבת בשביל נמחק: יז) דאיכא תרי [illegible]

א) היא לקמן סוף עמוד ב'. ב) נראה דצ"ל ועיבור השנה חודש העיבור כ"ט יום ולמנין הלבנה הוא כ"ט יום וחצי וקא מדחי כו'.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com